31977L0091

31.1.1977. SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA L 26/1

# DRUGA DIREKTIVA VIJEĆA

## od 13. prosinca 1976.

## o koordinaciji zaštitnih mehanizama koje, radi zaštite interesa članica i ostalih, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 58. stavka 2. Ugovora, s obzirom na osnivanje dioničkih društava i održavanje i promjenu njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mehanizama

(77/91/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 54. stavak 3. podstavak g.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta [1],

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora [2],

budući da je koordinacija predviđena člankom 54. stavkom 3. podstavkom (g) i Općim programom za ukidanje ograničenja slobode osnivanja, koja je započeta Direktivom 68/151/EEZ [3], posebno važna s obzirom na dionička društva jer njihove aktivnosti dominiraju u gospodarstvu država članica i često prelaze njihove nacionalne granice;

budući da je, kako bi se osigurala najmanja ekvivalentna zaštita i za dioničare i za vjerovnike dioničkih društava, koordinacija nacionalnih odredbi koje se odnose na njihovo osnivanje i održavanje, povećanje ili smanjenje njihovog kapitala posebno važna;

budući da na području Zajednice statut ili dokument o osnivanju dioničkog društva mora omogućiti svakoj zainteresiranoj osobi da se upozna s osnovnim podacima o društvu, uključujući točan sastav njegovog kapitala;

budući da bi se trebale usvojiti odredbe Zajednice o očuvanju kapitala, koji predstavlja sigurnost za vjerovnike, posebno zabranom bilo kakvog smanjenja kapitala podjelom dioničarima kad dioničari na to nemaju pravo te ograničavanjem prava društva na stjecanje vlastitih dionica;

budući da je potrebno, s obzirom na ciljeve članka 54. stavka 3. podstavka (g), da zakonodavstvo država članica koje se odnosi na povećanje ili smanjenje kapitala osigura poštovanje i usklađivanje načela jednakog tretmana dioničara u istom položaju i zaštite vjerovnika čije tražbine postoje prije odluke o smanjenju kapitala,

(1) SL C 114, 11.11.1971., str. 18.
(2) SL C 88, 6.9.1971., str. 1.
(3) SL L 65, 14.3.1968., str. 8.

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

*Članak 1.*

1. Koordinacijske mjere propisane ovom Direktivom primjenjuju se na odredbe određene zakonom, ili drugim propisom u državama članicama koje se odnose na sljedeće vrste društava:

— *u Belgiji:*

la société anonyme/de naamloze vennootschap;

— *u Danskoj:*

aktieselskabet;

— *u Francuskoj:*

la société anonyme;

— *u Njemačkoj:*

die Aktiengesellschaft;

— *u Irskoj:*

the public company limited by shares,

the public company limited by guarantee and having a share capital;

— *u Italiji:*

la societŕ per azioni;

— *u Luksemburgu:*

la société anonyme;

— *u Nizozemskoj:*

de naamloze vennootschap;

— *u Ujedinjenoj Kraljevini:*

the public company limited by shares,

the public company limited by guarantee and having a share capital.

Naziv bilo kojeg društva gore navedenih vrsta sadržava ili je popraćen opisom koji se razlikuje od opisa potrebnog za druge vrste društava.

2. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati ovu Direktivu na investicijska društva s varijabilnim kapitalom i na zadruge koje su osnovane kao jedna od vrsta društava navedenih u stavku 1. Ako zakoni države članice koriste ovu mogućnost, od takvih društava moraju zahtijevati da u sve dokumente navedene u članku 4. Direktive 68/151/EEZ uključe riječi „investicijsko društvo s varijabilnim kapitalom" ili „zadruga".

Izraz „investicijsko društvo s varijabilnim kapitalom", u smislu ove Direktive, znači samo ona društva:

— čiji je isključivi cilj ulaganje sredstava u različite vrijednosnice, zemljište ili drugu imovinu s jedinim ciljem raspoređivanja investicijskog rizika i davanja dioničarima dobiti od rezultata upravljanja njihovom imovinom, i

— koja javnosti nude vlastite dionice za upis.

— čiji statut određuje da, u granicama najmanjeg i najvećeg kapitala, u bilo koje vrijeme mogu izdati, otkupiti ili preprodati svoje dionice.

*Članak 2.*

Statut ili dokument o osnivanju društva uvijek moraju sadržavati barem sljedeće informacije:

(a) vrstu i naziv društva;

(b) ciljeve društva;

(c) — kad društvo nema odobreni kapital, iznos upisanog kapitala,

— kad društvo ima odobreni kapital, iznos tog kapitala kao i iznos upisanog kapitala u vrijeme kad je društvo osnovano ili kad mu je odobren početak poslovanja, te vrijeme bilo koje promjene odobrenog kapitala, ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 1. točku (e) Direktive 68/151/EEZ;

(d) pravila koja uređuju broj članova i postupak imenovanja članova tijela odgovornih za zastupanje društva s obzirom na treće strane, administraciju, upravljanje, nadzor i kontrolu društva i određivanje ovlaštenja među tim tijelima, ako ta pravila nisu određena zakonom;

(e) trajanje društva, osim ako se radi o društvu osnovanom na neodređeno vrijeme.

*Članak 3.*

Sljedeće informacije moraju biti sadržane barem u statutu ili dokumentu o osnivanju ili posebnom dokumentu objavljenom u skladu s postupkom propisanim u zakonima svake države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ:

(a) sjedište;

(b) nominalna vrijednost upisanih dionica te, najmanje jednom godišnje, njihov broj;

(c) broj upisanih dionica bez navođenja nominalne vrijednosti, ako takve dionice mogu biti izdane u skladu s nacionalnim pravom;

(d) posebni uvjeti koji ograničavaju prijenos dionica, ako postoje;

(e) ako postoji nekoliko rodova dionica, informacije pod (b), (c) i (d) za svaki rod i prava koja pripadaju dionicama svakog roda;

(f) da li dionice glase na ime ili na donositelja, ako nacionalno pravo predviđa obje vrste, te bilo koje odredbe koje se odnose na konverziju takvih dionica, osim ako je postupak određen zakonom;

(g) iznos upisanog kapitala uplaćenog u vrijeme osnivanja društva ili izdavanja odobrenja za početak poslovanja;

(h) nominalna vrijednost dionica, ili gdje ne postoji nominalna vrijednost, broj dionica izdanih za ulog koji nije plaćen u novcu, zajedno s vrstom uloga i imenom osobe koja ga je dala;

(i) identitet fizičkih ili pravnih osoba ili društava koja su, ili u čije su ime, potpisani statut ili dokument o osnivanju, ili ako društvo nije osnovano u isto vrijeme, nacrti tih dokumenata;

(j) ukupni iznos, ili barem procjena, svih troškova koje društvo mora platiti ili snositi na temelju svog osnivanja te, gdje je primjereno, prije nego što je društvu odobren početak poslovanja;

(k) bilo koja posebna prednost odobrena u vrijeme kad je društvo osnovano ili do vremena izdavanja odobrenja za početak poslovanja, bilo kome tko je sudjelovao u osnivanju društva ili u poslovima koji su doveli do izdavanja odobrenja za početak poslovanja.

*Članak 4.*

1. Ako zakoni države članice propisuju da društvo ne može započeti poslovanje bez odobrenja, također se uređuje odgovornost za obveze koje preuzme društvo, ili netko u ime društva, u razdoblju prije nego što je takvo odobrenje izdano ili odbijeno.

2. Stavak 1. se ne primjenjuje na obveze iz ugovora koje je društvo sklopilo pod uvjetom da se društvu izda odobrenje za početak poslovanja.

*Članak 5.*

1. Ako je prema zakonima države članice za osnivanje društva potrebno više od jednog člana, činjenica da su sve dionice u vlasništvu jedne osobe ili da je broj članova nakon osnivanja društva pao ispod zakonskog minimuma, ne dovodi do automatskog prestanka društva.

2. Ako u slučajevima iz stavka 1. zakoni države članice dozvoljavaju prestanak društva sudskom odlukom, nadležni sudac mora moći društvu pružiti dovoljno vremena za reguliranje njegovog položaja.

3. Po donošenju takve odluke o prestanku, društvo ulazi u postupak likvidacije.

*Članak 6.*

1. Za osnivanje društva ili za ishođenje odobrenja za početak poslovanja zakoni država članica zahtijevaju upis najnižeg iznosa kapitala u iznosu koji nije manji od 25 000 europskih jedinica za račun.

Europska jedinca za račun je jedinica određena Odlukom Komisije br. 3289/75/EZUČ ([1]). Ekvivalent u nacionalnoj valuti izračunava se na početku po tečaju primjenjivom na dan donošenja ove Direktive.

2. Ako je ekvivalent europske jedinice za račun u nacionalnoj valuti promijenjen tako da je vrijednost najnižeg iznosa kapitala u nacionalnoj valuti manja od 22 500 europskih jedinica za račun u razdoblju od jedne godine, Komisija obavještava dotičnu državu članicu da u roku od 12 mjeseci nakon isteka tog perioda mora izmijeniti svoje zakonodavstvo kako bi bilo u

([1]) SL L 327, 19.12.1975., str. 4.

skladu sa stavkom 1. Međutim, države članice mogu propisati da se na već postojeća društva navedene izmjene ne primjenjuju u razdoblju do 18 mjeseci od stupanja izmjena na snagu.

3. Svakih pet godina Vijeće, djelujući na prijedlog Komisije, ispituje i, ako je potrebno, revidira iznose izražene u ovom članku u europskim jedinicama za račun, s obzirom na gospodarska i monetarna kretanja i tendenciju da se samo velikim i srednjim poduzećima omogućuje izbor vrste društava navedenih u članku 1. stavku 1.

*Članak 7.*

Upisani kapital može se sastojati samo od imovine kojoj se može utvrditi gospodarska vrijednost. Međutim, ta imovina se ne može sastojati od obveze izvršenja rada ili dobavljanja usluga.

*Članak 8.*

1. Dionice se ne mogu izdati po cijeni nižoj od nominalne, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti.

2. Međutim, države članice mogu dozvoliti onima koji se obvežu plasirati dionice u izvršenje svoje profesije, plaćanje manje od ukupne cijene dionica koje su upisali tijekom ove transakcije.

*Članak 9.*

1. Dionice izdane za ulog u novcu moraju biti plaćene u vrijeme kad je društvo osnovano ili kad mu je izdano odobrenje za početak poslovanja po ne manje od 25 % njihove nominalne vrijednosti, ili gdje ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti.

2. Međutim, ako su dionice izdane za ulog koji nije uplaćen u novcu u vrijeme kad je društvo osnovano ili dobilo odobrenje za početak poslovanja, ulog se mora u potpunosti prenijeti u roku od pet godina od tog vremena.

*Članak 10.*

1. Prije osnivanja ili izdavanja odobrenja za početak poslovanja društva, jedan ili više nezavisnih stručnjaka koje je imenovalo ili odobrilo upravno ili sudsko tijelo sastavlja izvješće o ulogu koji nije uplaćen u novcu. Takvi stručnjaci mogu biti, u skladu sa zakonodavstvom svake države članice, fizičke osobe kao i pravne osobe te društva ili poduzeća.

2. Izvještaj stručnjaka mora sadržavati barem opis svake od stvari koje čine ulog, kao i korištene metode procjene, te navesti da li vrijednosti dobivene primjenom ovih metoda odgovaraju barem broju i nominalnoj vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti te, kada je to primjereno, premiji na dionice koja će biti izdana za njih.

3. Izvještaj stručnjaka objavljuje se na način određen zakonodavstvom svake države članice, u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

4. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti ovaj članak ako je 90 % nominalne vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvene vrijednosti svih dionica izdano jednom ili više društava za nenovčani ulog, te ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) s obzirom na društvo koje prima takav ulog, osobe navedene u članku 3. točki (i) su se sporazumjele da izvješće stručnjaka nije potrebno;

(b) takav sporazum je objavljen sukladno stavku 3.;

(c) društva koja daju takav ulog imaju rezerve koje se ne mogu isplatiti u skladu sa zakonom ili statutom i koje su najmanje jednake nominalnoj vrijednosti, ili gdje ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti dionica izdanih za nenovčani ulog;

(d) društva koja daju takav ulog jamče, do iznosa jednakog iznosu iz točke (c), za dugove društva primatelja koji nastanu između vremena izdavanja dionica za nenovčani ulog i jedne godine nakon objavljivanja godišnjeg financijskog izvješća društva za financijsku godinu tijekom koje je uplaćen takav ulog. Bilo koji prijenos tih dionica zabranjen je u ovom razdoblju;

(e) jamstvo iz točke (d) objavljeno je na način određen u stavku 3.;

(f) društva koja daju takav ulog moraju plasirati iznos jednak iznosu iz točke (c) u rezerve koje se ne mogu podijeliti do tri godine nakon objavljivanja godišnjeg financijskog izvješća društva primatelja za financijsku godinu tijekom koje je takav ulog dan, ili ako je potrebno, do takvog kasnijeg datuma kad su podmirena sva potraživanja koja se odnose na jamstvo iz točke (d) koja su istaknuta tijekom ovog razdoblja.

*Članak 11.*

1. Ako prije isteka roka određenog nacionalnim pravom od najmanje dvije godine od vremena kad je društvo osnovano ili dobilo odobrenje za početak poslovanja društvo stekne bilo koju imovinu koja pripada osobi ili društvu navedenom u članku 3. točki (i) za naknadu koja nije manja od jedne desetine upisanog kapitala, stjecanje se ispituje, a njezini se detalji objavljuju na način određen u članku 10. te će biti dana na odobrenje glavnoj skupštini.

Države članice mogu također zahtijevati primjenu tih odredbi kad imovina pripada nekom dioničaru ili bilo kojoj drugoj osobi.

2. Stavak 1. se ne primjenjuje na stjecanja izvršena tijekom normalnog poslovanja društva, stjecanja izvršena na zahtjev ili pod nadzorom upravnog ili sudskog tijela, ili stjecanja izvršena na burzi.

*Članak 12.*

Podložno odredbama koje se odnose na smanjenje upisanog kapitala, dioničari ne mogu biti oslobođeni obveze uplate svojih uloga.

*Članak 13.*

Do naknadnog usklađivanja nacionalnih zakona, države članice usvajaju mjere potrebne za osiguranje najmanje istih zaštitnih mehanizama koji su navedeni u člancima 2. do 12. u slučaju konverzije druge vrste društva u dioničko društvo.

*Članak 14.*

Članci 2. do 13. ne dovode u pitanje odredbe država članica o nadležnosti i postupku koji se odnose na promjenu statuta ili dokumenta o osnivanju.

*Članak 15.*

1. (a) Osim u slučajevima smanjenja upisanog kapitala, dioničarima se ne može izvršiti nikakva isplata kad je sa zadnjim danom posljednje financijske godine neto imovina prikazana u godišnjem financijskom izvještaju društva bila, ili bi nakon takve isplate postala, manja od iznosa upisanog kapitala uvećanog za rezerve koje se ne mogu podijeliti u skladu sa zakonom ili statutima.

(b) Ako odobreni, ali ne potpuno plaćeni dio upisanog kapitala nije uključen u imovinu prikazanu u bilanci, taj se iznos odbija od iznosa upisanog kapitala navedenog u točki (a).

(c) Iznos isplata dioničarima ne može prijeći iznos dobiti na kraju posljednje financijske godine uvećan za prenesenu dobiti i iznos povučen iz rezervi raspoloživih u tu svrhu, te umanjen za prenesene gubitke i iznos unesen u rezerve u skladu sa zakonom ili statutom.

(d) Izraz „isplata” korišten u točkama (a) i (c) posebno uključuje plaćanje dividendi i kamata na dionice.

2. Kada zakoni države članice omogućuju plaćanje predujma dividendi, primjenjuju se najmanje sljedeći uvjeti:

(a) potrebno je sastaviti privremene izvještaje koji pokazuju da su sredstva raspoloživa za isplatu dovoljna,

(b) iznos koji se isplaćuje ne smije prijeći ukupnu ostvarenu dobit od kraja posljednje financijske godine za koju su sastavljena godišnji financijski izvještaji, uvećanu za ostvarenu dobit i iznos povučen iz rezervi raspoloživih u tu svrhu, umanjen za ostvarene gubitke i iznose koji se unose u rezerve u skladu sa zakonom ili statutom.

3. Stavci 1. i 2. ne utječu na odredbe država članica koje se odnose na povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom rezervi.

4. Zakoni države članice mogu predvidjeti odstupanje od stavka 1. točke (a) u slučaju investicijskih društava s fiksnim kapitalom.

Izraz „investicijsko društvo s fiksnim kapitalom", u smislu ovog stavka, znači samo ona društva:

— čiji je isključivi cilj ulaganje sredstava u različite vrijednosnice, zemljište ili drugu imovinu s jedinim ciljem raspoređivanja investicijskog rizika i davanja dioničarima dobiti od rezultata upravljanja njihovom imovinom, i

— koja javnosti nude vlastite dionice za upis.

Ako zakoni država članica koriste ovu mogućnost, one trebaju:

(a) zahtijevati od takvih društava da uključe izraz „investicijsko društvo" u sve dokumente navedene u članku 4. Direktive 68/151/EEZ;

(b) ne dozvoliti bilo kojem takvom društvu čija je neto imovina manja od iznosa određenog u stavku 1. točki (a) izvršenje isplata dioničarima kad je ukupna aktiva društva dana u godišnjem financijskom izvještaju sa zadnjim danom posljednje financijske godine bila, ili bi to nakon takve isplate postala, manja od jedan i pol puta od iznosa ukupnih obaveza društva prema vjerovnicima prikazanih u godišnjem financijskom izvještaju;

(c) zahtijevati od bilo kojeg takvog društva koje izvrši isplatu da, kad njegova neto imovina padne ispod iznosa određenog u stavku 1. točki (a), u svoj godišnji financijski izvještaj uključi napomenu u tu svrhu.

*Članak 16.*

Svaku isplatu koju dioničari prime, a koja je izvršena suprotno članku 15. dioničari moraju vratiti ako društvo dokaže da su ti dioničari znali, ili su s obzirom na okolnosti morali znati, za nepravilnost te isplate.

*Članak 17.*

1. U slučaju značajnoga gubitka upisanog kapitala, mora se u roku određenom zakonima države članice sazvati glavna skupština dioničara kako bi se razmotrilo da li se društvo treba likvidirati, ili da li se trebaju poduzeti druge mjere.

2. Iznos gubitka koji se smatra značajnim u smislu stavka 1.zakonima države članice ne može biti određen kao broj veći od polovice upisanog kapitala.

*Članak 18.*

1. Društvo ne može upisati vlastite dionice.

2. Ako je dionice društva upisala osoba koja djeluje u svoje vlastito ime, ali za račun društva, smatra se da je upisnik upisao dionice za svoj vlastiti račun.

3. Osobe ili društva navedena u članku 3. točki (i), ili u slučajevima povećanja upisanog kapitala, članovi upravnog ili upravljačkog tijela, obvezni su platiti dionice koje su upisane kršenjem ovog članka.

Međutim, zakoni države članice mogu odrediti da bilo koja od navedenih osoba može biti oslobođena svoje obveze ako dokaže da nije kriva.

*Članak 19.*

1. Ako zakoni države članice dozvoljavaju društvu stjecanje vlastitih dionica, bilo putem samog društva ili osobe koja djeluje u svoje ime, ali za račun društva, takva stjecanja moraju biti uvjetovana najmanje sljedećim uvjetima:

(a) ovlaštenje daje glavna skupština, koja određuje uvjete takvih stjecanja, a posebno najveći broj dionica koje će biti stečene, trajanje razdoblja na koje se daje ovlaštenje i koje ne može biti duže od 18 mjeseci te, u slučaju stjecanja za vrijednost, najviši i najniži iznos. Od članova upravnog ili upravljačkog tijela traži se da se sami uvjere da su uvjeti navedeni u točkama (b), (c) i (d) poštovani u vrijeme kad je izvršeno bilo koje odobreno stjecanje;

(b) nominalna vrijednost, ili u slučaju nepostojanja nominalne vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost stečenih dionica, uključujući dionice koje je društvo steklo prije i koje drži, te dionice koje je stekla osoba djelujući u svoje ime, ali za račun društva, ne smije prijeći 10 % upisanog kapitala;

(c) stjecanja ne smiju imati učinak smanjivanja neto imovine ispod iznosa navedenog u članku 15. stavku 1. točki (a);

(d) samo potpuno uplaćene dionice mogu biti uključene u transakciju.

2. Zakoni države članice mogu odrediti odstupanje od prve rečenice stavka 1. točke (a) ako je stjecanje vlastitih dionica društva potrebno kako bi se spriječila ozbiljna i neposredna šteta po društvo. U takvom slučaju, upravno ili upravljačko tijelo mora obavijestiti sljedeću glavnu skupštinu o razlozima i prirodi izvršenih stjecanja, broju i nominalnoj vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti stečenih dionica, dijelu upisanog kapitala koji predstavljaju te naknadi za te dionice.

3. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati prvu rečenicu stavka 1. točke (a) na dionice koje je steklo ili samo društvo ili osoba koja djeluje u svoje ime ali za račun društva, za isplatu zaposlenicima tog društva ili zaposlenicima povezanog društva. Takve dionice se moraju podijeliti u roku od 12 mjeseci od njihovog stjecanja.

*Članak 20.*

1. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati članak 19. na:

(a) dionice stečene u provođenju odluke o smanjivanju kapitala, ili u okolnostima navedenima u članku 39.;

(b) dionice stečene kao rezultat univerzalnog prijenosa imovine;

(c) potpuno plaćene dionice stečene besplatno ili koje su stekle banke i druge financijske institucije kao kupovnu proviziju;

(d) dionice stečene na temelju zakonske obveze ili sudske odluke o zaštiti manjinskih dioničara, posebno u slučaju spajanja društava, promjene u djelatnostima ili obliku društva, premještanja sjedišta u inozemstvo ili uvođenja ograničenja na prijenos dionica;

(e) dionice stečene od dioničara koji ih nisu platili;

(f) dionice stečene kako bi se obeštetili manjinski dioničari u povezanim društvima;

(g) potpuno plaćene dionice stečene zbog prodaje u postupku sudskog izvršenja obveze prema društvu od strane vlasnika dionica;

(h) potpuno plaćene dionice koje je izdalo investicijsko društvo s fiksnim kapitalom, kao što je definirano u članku 15. stavku 4. drugoj alineji, te koje je društvo ili povezano društvo steklo na zahtjev ulagača. Primjenjuje se članak 15. stavak 4. točka (a). Ta stjecanja ne smiju imati učinak smanjenja neto imovine ispod iznosa upisanog kapitala, uvećanog za rezerve čija je raspodjela zakonski zabranjena.

2. Međutim, dionice stečene u slučajevima navedenima u stavku 1. točkama (b) do (g) moraju biti prodane u roku od najviše tri godine od njihovog stjecanja, osim ako nominalna vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvena vrijednost stečenih dionica, uključujući dionice koje je društvo steklo putem osobe koja je djelovala u svoje ime ali za račun društva, ne prelazi 10 % upisanog kapitala.

3. Ako se dionice ne prodaju u razdoblju određenom u stavku 2., moraju se opozvati. Zakoni države članice mogu ovaj opoziv uvjetovati odgovarajućim smanjenjem upisanog kapitala. Takvo smanjenje mora biti propisano ako stjecanje dionica koje se moraju opozvati dovodi do pada neto imovine ispod iznosa određenog u članku 15. stavku 1. točki (a).

*Članak 21.*

Dionice stečene suprotno odredbama članaka 19. i 20. moraju se prodati u roku od jedne godine od njihova stjecanja. Ako se ne prodaju u tom roku, primjenjuje se članak 20. stavak 3.

*Članak 22.*

1. Kada zakoni države članice dozvoljavaju društvu stjecanje vlastitih dionica, bilo putem samog društva ili osobe koja djeluje u svoje ime, ali za račun društva, držanje tih dionica uvjetovano je ispunjenjem najmanje sljedećih uvjeta:

(a) među pravima koja pripadaju dionicama, pravo glasa koje pripada vlastitim dionicama društva se u svakom slučaju suspendira;

(b) ako su dionice uključene u aktivu prikazanu u bilanci, u pasivu se uključuje rezerva istog iznosa, neraspoloživa za isplatu.

2. Kada zakoni države članice dozvoljavaju društvu stjecanje vlastitih dionica, bilo putem samog društva ili osobe koja djeluje u svoje ime, ali za račun društva, godišnje izvješće treba sadržavati najmanje:

(a) razloge za stjecanja koja su izvršena tijekom financijske godine;

(b) broj i nominalnu vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost dionica stečenih i prodanih tijekom financijske godine te dio upisanog kapitala koji predstavljaju;

(c) u slučaju naplatnog stjecanja ili otuđenja, naknadu za dionice;

(d) broj i nominalnu vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost dionica koje je društvo steklo i posjeduje te dio upisanog kapitala koji predstavljaju.

*Članak 23.*

1. Društvo ne može davati predujme, zajmove ili jamstva s ciljem stjecanja dionica društva od strane treće osobe.

2. Stavak 1. se ne primjenjuje na poslove koje sklope banke i druge financijske institucije tijekom normalnog poslovanja, niti na transakcije izvršene s ciljem stjecanja dionica od strane ili za zaposlenike društva ili zaposlenike povezanog društva. Međutim, te transakcije ne smiju imati učinak smanjenja neto imovine ispod iznosa određenog u članku 15. stavku 1. točki (a).

3. Stavak 1. se ne primjenjuje na transakcije izvršene s ciljem stjecanja dionica na način opisan u članku 20. stavku 1. točki (h).

*Članak 24.*

1. Prihvaćanje vlastitih dionica društva kao jamstva, bilo od strane samog društva ili putem osobe koja djeluje u svoje ime, ali za račun društva, smatra se stjecanjem u smislu članka 19., članka 20. stavka 1. i članaka 22. i 23.

2. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti stavak 1. na transakcije koje su sklopile banke i druge financijske institucije u normalnom tijeku poslovanja.

*Članak 25.*

1. O svakom povećanju kapitala mora odlučiti glavna skupština. Ova odluka i povećanje upisanog kapitala objavljuju se na način određen zakonima svake države članice, u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

2. Međutim, statut ili dokument o osnivanju ili glavna skupština, čija odluka mora biti objavljena u skladu s pravilima navedenima u stavku 1., mogu odobriti povećanje upisanog kapitala do najvišeg iznosa kojeg sami odrede u skladu s najvećim iznosom određenim zakonom. Kada je to primjereno, o povećanju upisanog kapitala odlučuje, u okviru određenih granica, tijelo društva koje je za to ovlašteno. Ovlasti takvog tijela s obzirom na to mogu trajati najviše pet godina i može ih jednom ili više puta obnoviti glavna skupština, svaki put za razdoblje koje ne prelazi pet godina.

3. Ako postoji nekoliko rodova dionica, odluka glavne skupštine o povećanju kapitala navedena u stavku 1., ili ovlaštenje za povećanje kapitala iz stavka 2., ovisi o odvojenom glasovanju barem za svaki rod dioničara na čija prava utječe transakcija.

4. Ovaj se članak primjenjuje na izdavanje svih vrijednosnica koje se mogu pretvoriti u dionice ili koji nose pravo na upis dionica, ali ne i na pretvorbu takvih vrijednosnica niti na izvršavanja prava upisa.

*Članak 26.*

Dionice izdane za uloge, u tijeku povećanja upisanog kapitala, moraju biti plaćene do najmanje 25 % njihove nominalne

vrijednosti, ili gdje ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti. Ako je propisana premija za emisiju, ta se premija mora platiti u potpunosti.

*Članak 27.*

1. Ako su dionice izdane za nenovčani ulog tijekom povećanja upisanog kapitala, taj se ulog mora u potpunosti prenijeti u roku od pet godina od odluke o povećanju upisanog kapitala.

2. O ulogu iz stavka 1. prije povećanja kapitala jedan ili više stručnjaka koji su neovisni o društvu, te koje imenuje ili odobri upravno ili sudsko tijelo, sastavlja izvješće. Ti stručnjaci mogu biti fizičke osobe kao i pravne osobe i društva u skladu sa zakonima države članice.

Primjenjuje se članak 10. stavci 2. i 3.

3. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti stavak 2. u slučaju povećanja upisanog kapitala koje je izvršeno s ciljem spajanja društava ili javne ponude za kupnju ili zamjenu dionica te plaćanja dioničarima društva koje se pripaja ili koje je predmet javne ponude za kupnju ili zamjenu dionica.

4. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti stavak 2. ako su sve dionice izdane u tijeku povećanja upisanog kapitala izdane za nenovčani ulog, jednom ili više društava, uz uvjet da su se svi dioničari u društvu koji primaju ulog složili da se neće sastavljati izvješće stručnjaka i da su zadovoljeni zahtjevi članka 10. stavka 4. točaka (b) do (f).

*Članak 28.*

Kada povećanje kapitala nije potpuno upisano, kapital će biti povećan za iznos primljenih upisnina samo ako je to određeno uvjetima izdavanja.

*Članak 29.*

1. Uvijek kada se kapital povećava za ulog u novcu, dionice moraju biti ponuđene dioničarima na temelju prava prvokupa razmjerno kapitalu koji predstavljaju njihove dionice.

2. Zakoni država članica:

(a) ne moraju primjenjivati stavak 1. na dionice koje nose ograničeno pravo na sudjelovanje u dividendi u smislu članka 15. i/ili imovini društva u slučaju likvidacije; ili

(b) mogu dozvoliti, ako je upisani kapital društva koji ima nekoliko rodova dionica kojima su pripisana različita prava s obzirom na glasovanje ili sudjelovanje u dividendi u smislu članka 15. ili u imovini u slučaju likvidacije, povećan izdavanjem novih dionica u samo jednom od tih rodova, korištenje prava prvokupa dioničarima ostalih rodova samo nakon korištenja ovog prava od strane dioničara onog roda u kojem su izdane nove dionice.

3. Bilo koja ponuda za upis na temelju prvokupa i razdoblje u kojem se takvo pravo mora koristiti objavljuje se u nacionalnom službenom glasilu određenom u skladu s Direktivom 68/151/EEZ. Međutim, zakoni države članice ne moraju propisati takvo objavljivanje ako su sve dionice društva dionice na ime. U takvom slučaju, svi dioničari društva moraju biti obaviješteni pisanim putem. Pravo prvokupa mora se iskoristiti u razdoblju koje ne smije biti kraće od 14 dana od datuma objavljivanja ponude ili od datuma slanja dopisa dioničarima.

4. Pravo prvokupa ne može se ograničiti ili povući statutom ili dokumentom o osnivanju. To se može, međutim, učiniti odlukom glavne skupštine. Upravno ili upravljačko tijelo mora predstaviti glavnoj skupštini pismeno izvješće koje navodi razloge za ograničenje ili povlačenje prava prvokupa te koje opravdava predloženu cijenu emisije. Glavna skupština djeluje u skladu s pravilima o kvorumu i većini navedenima u članku 40. Njezina se odluka objavljuje na način određen zakonima svake države članice, u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

5. Zakoni države članice mogu predvidjeti da statut, dokument o osnivanju ili glavna skupština, djelujući u skladu s pravilima o kvorumu, većini i objavljivanju određenima u stavku 4., mogu dati ovlaštenje za ograničavanje ili povlačenje prava prvokupa tijelu društva koje je ovlašteno da odlučuje o

povećanju upisanog kapitala u granicama odobrenog kapitala. To ovlaštenje ne može biti dano za razdoblje duže od ovlaštenja određenog u članku 25. stavku 2.

6. Stavci 1. do 5. se primjenjuju na izdavanje svih vrijednosnica koje se mogu pretvoriti u dionice ili koji nose pravo na upis dionica, ali ne i na konverziju takvih vrijednosnica niti na korištenje prava upisa.

7. Pravo prvokupa nije isključeno u smislu stavaka 4. i 5. kada su, u skladu s odlukom o povećanju upisanog kapitala, dionice izdane bankama ili drugim financijskim institucijama s ciljem njihove ponude dioničarima društva u skladu sa stavcima 1. i 3.

*Članak 30.*

O svakom smanjenju upisanog kapitala, osim smanjenja na temelju sudske odluke, mora odlučiti barem glavna skupština koja djeluje u skladu s pravilima o kvorumu i većini navedenima u članku 40., ne dovodeći u pitanje članke 35. i 36. Takva odluka se objavljuje na način određen zakonima države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

Obavijest o sazivanju skupštine mora specificirati najmanje svrhu smanjenja i način na koji će biti izvršeno.

*Članak 31.*

Ako postoji nekoliko rodova dionica, odluka glavne skupštine o smanjenju upisanog kapitala ovisi o odvojenom glasovanju barem za svaki rod dioničara na čija prava utječe transakcija.

*Članak 32.*

1. U slučaju smanjenja upisanog kapitala, barem vjerovnici čije su tražbine nastale prije objavljivanja odluke o smanjenju imaju pravo najmanje na dobivanje jamstva za tražbine koje nisu dospjela do datuma objave odluke o smanjenju. Zakoni države članice propisuju uvjete za korištenje ovog prava. Njima se ne može takvo pravo ukinuti, osim ako vjerovnik ima odgovarajuće zaštitne mehanizme ili ako ti mehanizmi nisu potrebni s obzirom na imovinu društva.

2. Zakoni država članica također propisuju barem da je smanjenje ništavo ili da se ne smije izvršiti nikakva isplata dioničarima dok se vjerovnici ne namire ili dok sud ne odbije njihov zahtjev.

3. Ovaj članak se primjenjuje kada je smanjenje upisanog kapitala rezultat ukupnog ili djelomičnog odricanja od plaćanja razlike doprinosa dioničara.

*Članak 33.*

1. Države članice ne moraju primijeniti članak 32. na smanjenje upisanog kapitala čija je svrha pokrivanje nastalih dugova ili uključivanje novca u rezerve pod uvjetom da, nakon te aktivnosti, iznos takve rezerve nije veći od 10 % smanjenog upisanog kapitala. Osim u slučaju smanjenja upisanog kapitala, ova rezerva se ne može isplatiti dioničarima; može se koristiti samo za pokrivanje nastalih dugova ili za povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom takve rezerve, u slučaju da države članice dozvoljavaju takvu aktivnost.

2. U slučajevima iz stavka 1. zakoni država članica moraju barem propisati mjere potrebne kako bi se osiguralo da se iznosi dobiveni smanjenjem upisanog kapitala ne mogu koristiti za isplate ili raspodjele dioničarima ili za oslobađanje dioničara od obveze uplate njihovih uloga.

*Članak 34.*

Upisani kapital ne može se smanjiti na iznos manji od najnižeg iznosa kapitala određenog u skladu s člankom 6. Međutim, države članice mogu dozvoliti takvo smanjenje ako također odrede da odluka o smanjenju upisanog kapitala može stupiti na snagu kad se upisani kapital poveća na iznos koji je najmanje jednak propisanom najmanjem iznosu.

*Članak 35.*

Ako zakoni države članice dopuštaju ukupni ili djelomični

otkup upisanog kapitala bez njegovog smanjenja, zahtijeva se poštovanje najmanje sljedećih uvjeta:

(a) ako statut ili dokument o osnivanju predviđa otkup, o potonjem se odlučuje na glavnoj skupštini glasovanjem pod najmanje uobičajenim uvjetima za kvorum i većinu. Ako statut ili dokument o osnivanju ne predviđaju otkup, o otkupu se odlučuje na glavnoj skupštini djelujući najmanje u skladu s uvjetima za kvorum i većinu određenima u članku 40. Odluka mora biti objavljena na način propisan zakonodavstvom svake države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ;

(b) samo iznosi koji su raspoloživi za isplatu u smislu članka 15. stavka 1. mogu se koristiti u svrhu otkupa;

(c) dioničari čije su dionice otkupljene zadržavaju svoja prava u društvu, s izuzetkom njihovih prava na otplatu njihovog ulaganja i na sudjelovanje u isplati početne dividende na neotkupljene dionice.

*Članak 36.*

1. Ako zakoni države članice dozvoljavaju društvima smanjenje njihovog upisanog kapitala prisilnim povlačenjem dionica, zahtijeva se poštovanje najmanje sljedećih uvjeta:

(a) prisilno povlačenje mora biti propisano ili odobreno statutom ili dokumentom o osnivanju prije upisa dionica koje se povlače;

(b) ako je prisilno povlačenje odobreno samo statutom ili dokumentom o osnivanju, o njemu odlučuje glavna skupština, osim ako su ga jednoglasno odobrili dioničari na koje se odnosi;

(c) tijelo društva koje odlučuje o prisilnom povlačenju određuje uvjete i način povlačenja, ako nisu već određeni statutom ili dokumentom o osnivanju;

(d) Članak 32. se primjenjuje, osim u slučaju potpuno plaćenih dionica koje su besplatno stavljene na raspolaganje društvu ili koje su povučene korištenjem iznosa raspoloživih za isplatu u skladu s člankom 15. stavkom 1.; u tim slučajevima, iznos jednak nominalnoj vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih povučenih dionica mora biti uključen u rezerve. Osim u slučaju smanjenja upisanog kapitala, ta se rezerva ne može isplatiti dioničarima. Može se koristiti samo za pokrivanje nastalih dugova ili za povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom takve rezerve, ako države članice dozvoljavaju takvu aktivnost;

(e) odluka o prisilnom povlačenju objavljuje se na način određen zakonima svake države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

2. Članak 30. stavak 1. i članci 31., 33. i 40. ne primjenjuju se na slučajeve na koje se odnosi stavak 1.

*Članak 37.*

1. U slučaju smanjenja upisanog kapitala povlačenjem dionica koje je steklo samo društvo ili osoba koja djeluje u svoje ime, ali za račun društva, o povlačenju mora uvijek odlučiti glavna skupština.

2. Članak 32. se primjenjuje osim ako se radi o u potpunosti plaćenim dionicama koje su stečene besplatno ili korištenjem iznosa raspoloživih za isplatu u skladu s člankom 15. stavkom 1.; u tim slučajevima iznos jednak nominalnoj vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih povučenih dionica mora biti uključen u rezerve. Osim u slučaju smanjenja upisanog kapitala, ta se rezerva ne smije isplatiti dioničarima. Može se koristiti za pokrivanje nastalih troškova ili povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom takve rezerve, ako države članice dozvoljavaju takvu aktivnost.

3. Članci 31., 33. i 40. se primjenjuje na slučajeve na koje se odnosi stavak 1.

*Članak 38.*

U slučajevima pokrivenima člankom 35., člankom 36. stavkom 1. točkom (b) i člankom 37. stavkom 1., ako postoji nekoliko rodova dionica, odluka glavne skupštine o otkupu upisanog kapitala ili njegovom smanjenju povlačenjem dionica ovisi o odvojenom glasovanju, barem za svaki rod dioničara na čija prava transakcija utječe.

*Članak 39.*

Ako zakoni države članice dopuštaju društvima izdavanje otkupljivih dionica, zahtijeva se poštovanje najmanje sljedećih uvjeta za otkup takvih dionica:

(a) otkup mora biti odobren statutom ili dokumentom o osnivanju društva prije nego što su otkupljive dionice upisane;

(b) dionice moraju biti u potpunosti plaćene;

(c) uvjeti i način otkupa moraju biti određeni u statutu ili dokumentu o osnivanju društva;

(d) otkup se može izvršiti samo korištenjem iznosa raspoloživih za isplatu u skladu s člankom 15. stavkom 1. ili prihodima od nove emisije izvršene s ciljem provedbe takvog otkupa;

(e) iznos jednak nominalnoj vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih otkupljivih dionica mora biti uključen u rezerve koje se ne mogu isplatiti dioničarima, osim u slučaju smanjenja upisanog kapitala; može se koristiti samo za povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom rezervi;

(f) točka (e) se ne primjenjuje na otkup korištenjem prihoda nove emisije izvršene s ciljem provedbe takvog otkupa;

(g) kada je određeno plaćanje premije dioničarima kao rezultat otkupa, premija može biti plaćena samo iz sredstava raspoloživih za isplatu u skladu s člankom 15. stavkom 1., ili iz rezerve koja nije rezerva spomenuta u točki (e), a koja ne može biti isplaćena dioničarima osim u slučaju smanjenja upisanog kapitala; ova rezerva se može koristiti samo za povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom rezervi ili za pokrivanje troškova spomenutih u članku 3. točki (j), ili za troškove izdavanja dionica ili zadužnica, ili za plaćanje premije držateljima otkupljivih dionica ili zadužnica;

(h) obavijest o otkupu objavljuje se na način određen zakonima svake države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

*Članak 40.*

1. Zakoni država članica propisuju da se odluke navedene u članku 29. stavcima 4. i 5. te člancima 30., 31., 35. i 38. moraju donijeti najmanje dvotrećinskom većinom glasova koji proizlaze iz zastupljenih vrijednosnica ili zastupljenog upisanog kapitala.

2. Zakonodavstva država članica mogu, međutim, propisati da je dovoljna obična većina glasova određenih u stavku 1. kad je zastupljena najmanje polovica upisanog kapitala.

*Članak 41.*

1. Države članice mogu odstupiti od članka 9. stavka 1., prve rečenice članka 19. stavka 1. točke (a), članka 19. stavka 1. točke (b), kao i od članaka 25., 26. i 29. u mjeri u kojoj su takva odstupanja potrebna za usvajanje ili primjenu odredbi čija je svrha poticanje sudjelovanja u kapitalu poduzeća zaposlenika ili ostalih skupina osoba definiranih nacionalnim pravom.

2. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti prvu rečenicu članka 19. stavka 1. točke (a), te članke 30., 31., 36., 37., 38. i 39. na društva osnovana u skladu s posebnim zakonom koja izdaju i kapitalne dionice i dionice radnika, s time da se potonje izdaju zaposlenicima društva kao tijelu, koji su predstavljeni na glavnoj skupštini delegatima s pravom glasa.

*Članak 42.*

S ciljem provedbe ove Direktive, zakoni država članica osiguravaju jednak tretman svih dioničara koji su u istom položaju.

*Članak 43.*

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom u roku od dvije godine od njenog priopćenja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Države članice mogu odlučiti da se članak 3. točke (g), (i), (j) i (k) ne primjenjuju na društva koja već postoje na datum stupanja na snagu odredbi iz stavka 1.

Mogu odrediti da se ostale odredbe ove Direktive ne primjenjuju na takva društva do 18 mjeseci nakon tog datuma.

Međutim, ovo vremensko ograničenje može biti tri godine u slučajevima iz članaka 6. i 9., te pet godina za *unregistered companies* u Ujedinjenoj Kraljevini i Irskoj.

3. Države članice osiguravaju dostavu Komisiji teksta glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 44.*

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. prosinca 1976.

*Za Vijeće*
*Predsjednik*
M. van der STOEL